

Wielkanocna radość dzielenia się jajkiem

Maria Uzar

Zanim po długim Poście i Wielkim Tygodniu zagości radość Zmartwychwstania, w naszych sercach musi pojawić się pragnienie uprzątnięcia nie tylko swojego domu, ale także własnego wnętrza i sumienia. Bez przemiany serca i pracy nad sobą, bez udziału w nabożeństwach; Drogi Krzyżowej, Gorzkich Żali, w rekolekcjach wielkopostnych, bez sakramentu pokuty, nie zachwycimy się Radosnym Alleluja. O tę pełną wielkanocną radość chrześcijanie zabiegają od wieków. Wiąże się z tym cała obrzędowość, związana ze świętowaniem Zmartwychwstania Pańskiego. W Polsce wyrazem tej radości jest uczestniczenie w Rezurekcji wielkanocnej, która kończy wieczorne nabożeństwo Wielkiej Soboty oraz wspólne rodzinne śniadanie wielkanocne: dzielenie się jajkiem, a także innymi pokarmami, poświęconymi w Wielką Sobotę przez kapłanów. Koszyk ze święconym i barankiem stanowi tradycyjną podstawową dekorację świątecznego stołu. Przygotowaniem koszyczka ze święconym, najbardziej inte-

resują się dzieci. One też bardzo wytrwale pracują przy dekorowaniu pisanek - jajek wcześniej ugotowanych, ufarbowanych lub pomalowanych i okraszonych na różne możliwe sposoby.

Bardzo ważne jest też przygotowanie koszyczka do święcenia dla maluchów. Muszą tam być pisanki, baranek wielkanocny z cukru lub z ciasta, cukrowe kurczaki, dobrze jak są też czekoladowe. Oczywiście zawartość koszyczka własnego jest dokładnie porównywana z zawartością koszyczków innych znajomych.

I tu już często następuje pierwsze dzielenie się jajkiem. Oczywiście pisanek. Małe przyjaciółki wymieniają się między sobą pisankami, zwracając uwagę na kolory, wzory i ciekawe pomysły.

Często ładne, pomysłowe, kolorowe pisanki, wykonane własnoręcznie, są przedmiotem drobnego upominku, przekazanego osobom bliskim sercu; dziadkom, rodzicom, koleżankom, przyjaciołom. To też sprawia radość i ozna-

http://akademiasillog.pl

cza, że osoba, którą w ten sposób obdarowujemy, jest dla nas bardzo ważna. Niekiedy te niby drobne świąteczne upominki, jak na przykład malowane kolorowe pisanki w koronkowej koszulce, tak wiele mówią, ile serca i cierpliwości włożyła w ten drobny upominek, własnoręcznie wykonany, osoba obdarowująca. To jest też szczególne dzieło nie się jajkiem.

Specjalną uwagę przywiązujemy do przygotowania koszyka ze święconką. Oprócz jajek, kielbaski, znajdziemy tam; chleb, chrzan, sól, masło i kawałek sera białego. Wszystko nakryte piękną koronkową lub haftowaną serwetą, przybrane zielonymi łądzkami

barwinka z niebieskimi drobnymi kwiatami lub wyhodowaną w domu świeżą rzeżuchą, zielonym owsem lub innymi roślinkami. A pośród tej zieloności - wielkanocny baranek z chorągiewką i własnoręcznie przygotowane kolorowe, wesołe pisanki.

Poświęcone przez kapłanów w wielką sobotę koszyki i małe koszyczki, cierpliwie oczekują na swój dzień.

Najradośniejszym momentem Wielkiej Niedzieli, jest spotkanie całej rodziny; domowników i gości na rodzinnym śniadaniu wielkanocnym.

Śniadanie poprzedza wspólna rodzinna modlitwa. Cieszymy się obecnością rodziców, dzieci, dziadków, czasem

także znajomych. Dzielimy się jajkiem, składamy sobie życzenia świąteczne i spożywamy przygotowany najczęściej w naszych okolicach żur wielkanocny z jajkami i święconką z koszyka. Na degustację oczekuje także lukrowana babka, domowe świąteczne wypieki i mało tradycyjna, ale pyszna świeża filizanka aromatycznej kawy lub herbaty, a także inne smakołyki.

W czasie świątecznych spotkań, wracamy pamięcią do czasów naszego dzieciństwa i może skromniejszych potraw, ale zawsze przyprawionych matczyną miłością i ojcowską troską. Wspominamy ich wszystkich i polecamy Panu Bogu w modlitwie, odwiedzając cmentarze.

Spójrzmy jeszcze na pokolenia bardziej od nas odległe. Historycy piszą: „Kulminacją wielkich świątecznych przygotowań było i jest święcone. Niegdyś w Polsce święcone było bardzo sute, dziś skromne, ale należy do tradycji pielęgnowanych w każdym polskim domu. Uciecha stołu zależy od zamożności gospodarza. Pierwszy dzień Świąt upływa w ścisłym rodzinnym gronie, dopiero Poniedziałek Wielkanocny, jest dniem składania wizyt znajomym.

Święta Wielkiej Nocy podkreślają nasz narodowy charakter, naszą polską serdeczność i głęboką pobożność, dzięki którym religia i obyczaj przenikają się wzajemnie”.

Na koniec ciekawostki dotyczące święcenia pokarmów:

Początki chrześcijańskiego obrzędu święcenia pokarmów sięgają VIII wieku, w Polsce XIV stulecia. Najpierw święcono tylko pieczonego baranka, a więc chlebową figurkę o postaci baranka. Potem dodawano kolejno ser, masło, ryby, olej, pokarmy mięsne, ciasto i wino. Na końcu święcony kosz został uzupełniony jajkiem i pozostałymi. Potraw w koszyku może być więcej. Symbolika święconych pokarmów: Chleb - gwarantuje dobrobyt i pomyślność. Jajko - jest dowodem odradzającego się życia, symbolem zwycięstwa nad śmiercią. Tę symbolikę rozpowszechnili w Polsce niemieccy zakonnicy. Sól - to minerał życiodajny, dawniej posiadający moc odstraszenia wszelkiego zła. Bez soli nie ma życia. To także oczyszczenie, sedno istnienia i prawdy. Wędlina - zapewnia zdrowie i płodność, a także dostatek. Ser - jest symbolem zawartej przyjaźni między człowiekiem a siłami przyrody. Jest on bowiem produktem mlecznym, pochodzącym od krów, owiec i kóz. Chrzan - zawsze był starym ludowym znamięm wszelkiej siły i fizycznej krzepy. Współdziałając z innymi potrawami, zapewniał ich skuteczność. Ciasto - do koszyka ze święconką weszło ostatnie, jako symbol umiejętności i doskonałości.

Radosnego Alleluja!